

IV./1.6.3.: Finnország

Finnország sem maradt érintetlenül a gazdasági válság által sújtott fejlett világban. A finn GDP már 2008 utolsó félévében csökkent, és jelentős visszaesésnek lehettünk tanúi 2009 első negyedévében. Az összeomlás jeleit mutatta a külkereskedelem, és nőtt a munkanélküliség. A kormányzat 2009 elején *ösztönző csomagot* fogadott el, amelynek fő elemei a foglalkoztatás bővítése, infrastrukturális befektetések, az építőipar erősítése és a szociális biztonság javítása voltak. Az ösztönző csomag részeként a *TEKES*, a finn technológiai és innovációs ügynökség pótlólagos forrásokat kapott a K+F-, innovációs tevékenység támogatására, annak érdekében, hogy a korábbi feladatellátás színvonala ne romoljon. Az ügynökség számára nyújtott támogatás nemcsak technológiai, hanem más fejlesztési célokra is felhasználható volt (pl. szolgáltatásfejlesztés, üzleti koncepciók, design).

A vezető innovátorok közé tartozó Finnország innovációs tevékenysége 1990. óta *kiemelkedő* nemzetközi összehasonlításban. A legtöbb indikátor esetében a finn adatok elérik vagy meghaladják az uniós átlagot. Az EU-tagállamok között Finnország a *második*, az összes vizsgált európai ország közül pedig a harmadik helyet foglalja el (Svájc és Svédország mögött). Az EIS-ben alkalmazott 7 dimenzió közül 2-ben (humán erőforrások, vállalati beruházások) Finnország az első, míg 2-ben (innovátorok, gazdasági hatások) elmarad az uniós átlagtól.

Az eddigi, kétségtelenül erőteljes innovációs tevékenység mellett azonban új stratégia megalkotása vált szükségessé a jövőre vonatkozóan. Ennek egyik oka az volt, hogy a korábbi innovációs politika „leragadt” a hagyományos tudományos és technológiai alapoknál, emiatt a jövőben sokkal inkább figyelembe kell venni a vállalati stratégiákban és innovációs tevékenységekben jelentkező változásokat, új kihívásokat. Az innovációs tevékenységnek sokkal inkább felhasználóbarátnak, hálózatba szervezettnek és a gazdaságba ágyazottnak kell lennie. Meg kell említeni azt a tényt is, hogy a finn innovációs rendszer legnagyobb *hiányossága* az innovatív, növekedésorientált *kkv-k és start-up* vállalkozások *hiánya*.

Finnország 2008-2010. évekre szóló *nemzeti reformprogramja* a versenyképesség növelését és a hatékonyság javítását helyezte a középpontba. Fontos célként fogalmazta meg a kormányzat az innovációs tevékenység internacionalizálását annak érdekében, hogy erősítsék a határon átnyúló hálózatokban való részvételt Európában és a világban. Finnország vonzó működési környezetet szeretne teremteni a vállalkozások és attraktív életlehetőségeket a hazai és külföldi kutatók, valamint a szakképzett munkaerő számára.

A finn GERD/GDP-mutató 2009-ben elérte a *4%-ot*, ami annak is köszönhető volt, hogy a GDP *7%-ot* meghaladó visszaesése nem járt együtt ugyanilyen mértékű K-F-kiadásbeli csökkenéssel. Bár az utóbbi időszakban némileg mérséklődött az üzleti szféra K+F-ráfordítása, részesedése még így is elérte a *70%-ot*. A kormányzat a kieső vállalati befektetéseket az államiak növelésével igyekezett ellensúlyozni, ösztönző erőt adva ezzel az üzleti szektornak.

Parlamenti szinten a *Stratégiai Tervezési Bizottság* (Committee for the Future) követi nyomon és értékeli a társadalmi folyamatokat,

Mi a TEKES?

beleértve az innovációt érintő kihívásokat, trendeket. A bizottság tevékenységének középpontjában az információs társadalom kérdései, a technológiai fejlődés társadalmi aspektusainak vizsgálata áll. A K+F-ért, innovációért felelős, legfőbb kormányzati szerv a miniszterelnök által vezetett *Kutatási és Innovációs Tanács* (Research and Innovation Council), amely a korábbi Tudományos és Technológiapolitikai Tanács nyomdokaiba lépett 2009-ben. Az új szervezet összetételében és célkitűzéseiben a korábbiaknál nagyobb hangsúlyt kap az innováció átfogó megközelítése. A Tanács felelős a stratégiai fejlesztésért, a TÉT-politika koordinációjáért, a nemzeti innovációs rendszer egészéért.

Két minisztérium szerepe emelhető ki a TÉT-, illetve innovációpolitika területén. A *Foglalkoztatási és Gazdasági Minisztérium* (Ministry of Employment and the Economy) igazgatási tevékenysége kiterjed a TEKES-re, az állami kutatóintézetekre, innovációs szolgáltató szervezetekre; az *Oktatási és Tudományos Minisztérium* (Ministry of Education and Science) az oktatásért, képzésért, tudománypolitikáért, a felsőoktatási kutatóintézetek és az Akadémia feladat-ellátásáért felelős.

A *TEKES* (Finnish Funding Agency for Technology and Innovation) – legfontosabb állami finanszírozó és szakértői ügynökségként – központi szerepet játszik a TÉT-, illetve innovációs politika alakításában, megvalósításában. E megállapítást igazolja az a tény is, hogy az ügynökség, pl. 2009-ben a közfinanszírozású források 30%-át (574,9 M €) használta fel támogatásra. A *Finn Akadémia* – amelynek szervezetén belül 4 kutatási tanács működik – felelős az alapkutatás, a tudománypolitika, a kutatóképzés alakításáért, finanszírozásáért. Az utóbbi keretében egyedi projektek, programok, kiválósági hálózatok, kutatóképzéssel összefüggő feladatok támogatására kerül sor. A TEKES mellett több állami szervezet lát el innovációt segítő feladatokat, amelyek fontos szerepet játszanak a stratégiai célkitűzések megvalósításában (Finnvera, Finnish Industry Investment, Finpro, Sitra, Employment and Economic Development Centres, Foundation for Finnish Invention).

<http://www.proinno-europe.eu/page/innovation-and-innovation-policy-finland>